

**УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ВИКЛАДАЧІВ І ДОСЛІДНИКІВ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ**

**УКРАЇНСЬКИЙ ЩОРІЧНИК
З ЄВРОПЕЙСЬКИХ
ІНТЕГРАЦІЙНИХ СТУДІЙ**

Випуск X

**АСТА NON VERBA: ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ
ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

КИЇВ 2025

УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ВИКЛАДАЧІВ І ДОСЛІДНИКІВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

**АСТА NON VERBA: ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ
ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Київ
13-14 березня 2025 р.

*За повного або часткового використання матеріалів збірника
посилання на видання обов'язкове.*

*Матеріали надруковані методом прямого відтворення тексту,
наданого авторами, які несуть відповідальність за його
достовірність, зміст і стилістику, за правильне цитування джерел
та посилання на них.*

*Організаційний комітет не несе відповідальності за погляди,
висловлені авторами матеріалів.*

**АСТА NON VERBA: ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ:** Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ,
13-14 березня 2025 р.). – Український Щорічник Європейських Євроінтеграційних Студій. -
Українська Асоціація Викладачів і Дослідників Європейської Інтеграції, Київ. 2025. – 191 с.

У даному випуску Щорічника вміщені тези учасників міжнародної науково-практичної конференції, метою якої було: об'єднати науковців, викладачів, експертів та представників громадського сектору для обговорення шляхів інтеграції європейських цінностей в освітній процес українських університетів; окреслити перспективи і виклики, які стоять перед вищою освітою в Україні, а також обмінятися кращими практиками для підготовки молоді до активної участі в житті європейської спільноти. Конференція спрямована на створення комунікативної платформи для обміну думками, аналізу й висвітлення поточного стану та подальших перспектив розвитку європейського виміру вищої освіти.

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflect the view of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Збірник розміщено на сайті: <https://yearlybook-aprei.com.ua/>

© Українська Асоціація Викладачів
і Дослідників Європейської Інтеграції, 2025

Людмила Казначєєва
*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри івент-індустрій,
культурології та музеєзнавства
Рівненський державний гуманітарний університет*

Олена Родінчук
*здобувачка вищої освіти
спеціальність «Культурологія»
другого (магістерського) рівня вищої освіти,
кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства
Рівненський державний гуманітарний університет*

ЦІННІСНИЙ ВИМІР ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ КУЛЬТУРОЛОГІВ ТА МУЗЕЄЗНАВЦІВ

Сучасний світ нині, як ніколи, переживає кризову турбулентність у багатьох сферах. До посилення глобальних викликів, які сьогодні стоять перед світовою економікою, посилення впливу глобального ринку праці та освітніх послуг, до ризиків та загроз, котрі є у вітчизняній економіці упродовж багатьох останніх років, до проблем розвитку технологій нового покоління, загострення демографічних та соціальних питань [2, с. 3] додалася найбільша та найкритичніша на сьогодні проблема існування державності внаслідок воєнної агресії росії на нашу країну та війни, яка триває вже одинадцятий рік.

Виклики сьогоднішнього часу стосуються й фундаментальних демократичних цінностей західного світу, закріплених в основних міжнародних документах. Вони як основа західної цивілізації є взаємопов'язаними та взаємозалежними елементами цілісної системи демократичного суспільства. Ці цінності – базові права та свободи людини, верховенство права, вільний ринок, чесна конкуренція, рівність, справедливість та ін. – встановлювалися та укорінювалися століттями, а нині як ніколи є хиткими та крихкими.

До структури фундаментальних демократичних цінностей можна віднести й соціокультурні цінності, серед яких варто назвати культурне розмаїття як право на співіснування різних культурних традицій та повага до них, необхідність та потреба у міжкультурному діалозі як інструменту порозуміння, попередження та недопущення конфліктів, збереження культурної спадщини як унікального цінного історичного спадку, толерантність як повага до свободи вибору та самовираження, інклюзивність як створення безпечного середовища та однаково комфортних умов для кожної людини, свобода вибору, свобода творчості, та ін. Необхідно формувати ці та інші цінності у професійній підготовці фахівців соціокультурної сфери.

Важливим є ціннісний вимір професійної підготовки сучасних культурологів та музеєзнавців, який можна розглядати через деякі ключові аспекти. Найперше

варто назвати фундаментальні елементи в межах професійної підготовки, а саме розвиток критичного мислення, аналітичних якостей, стратегічного бачення, креативних підходів, професійної етики, академічної доброчесності.

В рамках впровадження компетентнісного підходу у вищій школі обов'язковим є формування актуальних компетентностей, зорієнтованих на здатність сучасних працівників сфери культури та музейної справи працювати в умовах цифрової трансформації, з вмінням впроваджувати у культурний простір інноваційні культурні продукти з використанням VR/AR технологій, інтерактивних екранів, мобільних додатків, QR-кодів для отримання додаткової інформації, 3D-моделювання, відеомепінгу на будівлях, звукових та світлових ефектів, віртуальних реконструкцій, цифрових презентацій, голографічних проєкцій та ін. Ці компетентності є необхідними у збереженні та популяризації української культурної спадщини, інтеграції у європейський культурний простір, промоції України та її багатой культури у світі.

Особливо актуальною необхідність документування та збереження культурної спадщини інструментами цифровізації культурних практик є в умовах російсько-української війни, коли росіянами знищуються унікальні пам'ятки культурної спадщини України. Станом на кінець грудня 2024 року Міністерство культури та стратегічних комунікацій зафіксувало пошкодження 1255 об'єктів культурної спадщини національного та місцевого значення у 18-ти областях країни та у Києві [4]. Крім того, ці інструменти будуть необхідними й для деколонізації культурного простору. В таких умовах ціннісним професійним орієнтиром має слугувати громадянська та соціальна відповідальність, усвідомлення важливості збереження культурної пам'яті, національної ідентичності.

В контексті вивчення ціннісного виміру професійної підготовки культурологів та музеєзнавців ефективними є практико-орієнтоване навчання. Це, зокрема, ініціатива та реалізація соціокультурних проєктів на локальному, регіональному та міжнародному рівнях. В свою чергу соціокультурні проєкти мають багатовимірний вплив на розвиток та згуртування громад, формування локальної ідентичності та водночас інтеграції у ширший культурний простір. Вони трансформують культурне середовище, створюючи умови для взаємодії та партнерства, посилення соціальних зв'язків. Врешті, проєктна діяльність має освітній вплив, є цінною для розвитку інфраструктури та економічного зростання, психологічної підтримки в складних сучасних умовах. Так, Український культурний фонд – основний державний інвестор культурно-мистецьких проєктів основною своєю місією на найближчі кілька років називає сприяння відновленню сучасної вітчизняної екосистеми культури та креативності, яка «підсилює творців сенсів, уможливорює кроссекторальні партнерства на основі спільних цінностей» [3].

Варто вивчати та масштабувати успішні кейси участі й у міжнародних проєктах – наукових, освітніх, соціокультурних як здобувачів вищої освіти, так і

науково-педагогічних працівників. Адже міжнародні проєкти – це, серед іншого, ще й цінний інструмент та ресурс для розробки, апробації та впровадження інноваційних форм в університетах з метою розбудови їхньої інституційної спроможності [1, с. 64]. Зважаючи на чітко артикульоване прагнення України до європейського простору, важливою є також міжнародна академічна мобільність та розвиток інших міжнародних партнерств та кооперацій.

У професійній підготовці культурологів та музеєзнавців важливим є їхня готовність до постійного професійного розвитку, що передбачає цілий комплекс складових. Важливою є особиста мотивація, що включає в себе відкритість до нового, бажання вдосконалюватися, усвідомлення необхідності безперервного навчання та самоосвіти, прагнення до постійного професійного та особистісного розвитку. Не менш затребуваними нині є так звані навички 4 К, серед яких поруч із вже названими креативністю та критичним мисленням є комунікація та командна робота. Ознаками комунікативної готовності можна назвати здатність до професійної комунікації зі стейкхолдерами культурної сфери, відкритість до діалогу, навички нетворкінгу, публічних виступів та презентації своєї роботи. А командна робота включає в себе вміння злагоджено та продуктивно працювати в команді задля досягнення поставленої мети, розуміння природи міжособистісних конфліктів та інструментів їх попередження та розв'язання.

Отже, сучасні виклики ставлять серйозні вимоги до професійної підготовки культурологів та музеєзнавців. Важливими є фундаментальні демократичні цінності західного світу. Особливо загостреною є необхідність розуміння ролі культури та збереження культурної спадщини в умовах російсько-української війни. Зокрема, важливими є інноваційні підходи та цифровізація культурних практик, практичні аспекти соціокультурного проєктування, необхідність міжнародної співпраці та міжкультурної комунікації, постійне професійне та особистісне зростання та ін. Вказані аспекти формують комплексне бачення ціннісного виміру професійної підготовки культурологів та музеєзнавців в умовах сучасних непростих реалій.

Список використаних джерел:

1. Вдосконалення викладання у вищій освіті: теорія та практика: монографія / [Калашнікова С., Базелюк Н., Базелюк О. та ін.]; за наук. ред. С.Калашнікової. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2023.
2. Стратегія розвитку вищої освіти на 2021-2031 роки. Київ, 2020. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
3. Український культурний фонд. URL: <https://ucf.in.ua/p/about>
4. 1255 пам'яток культурної спадщини постраждали в Україні через російську агресію станом на кінець грудня 2024 року. URL:

ЗМІСТ

Людмила Арабаджи- Тіпенко ПРИРОДНИЧІ НАУКИ ЯК СУЧАСНИЙ ВЕКТОР У ФОРМУВАННІ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ТА НАУКОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	11
Анжеліка Балабаниць, Олена Рібейро Рамос СТАЛИЙ РОЗВИТОК І ЕКОЛОГІЧНА СВІДОМІСТЬ У ВИЩІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ	14
Василь Білокопитов ДУАЛЬНА ОСВІТА: ІСТОРІЯ, РОЗВИТОК, ВПРОВАДЖЕННЯ	19
Марина Білоцерковець ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ У МЕЖАХ ПРОЄКТУ ЕРАЗМУС+ ЖАН МОНЕ	22
Олена Будякова АКТУАЛЬНІСТЬ НАВИЧОК З БІОЕКОНОМІКИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	26
Nataliia Vasylyshyna ARTIFICIAL INTELLIGENCE USAGE WITHIN THE EDUCATIONAL PROCESS OF HIGHER EDUCATION: NEW POSSIBILITIES ALONG WITH NEW LIMITATIONS	31
Tetyana Voytko THE IMPACT OF ENGLISH ON THE STUDENTS OF INTERNATIONAL RELATIONS	34
Дар'я Галяс МЕНЕДЖМЕНТ МІЖНАРОДНИХ ОСВІТНІХ ПРОЄКТІВ: РОЛЬ ПРОГРАМ ERASMUS+ У ВПРОВАДЖЕННІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ	38
Альона Ганус ЕРАЗМУС+ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ	41
Олена Гарашук, Віра Куценко, Вадим Анісімов КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ВИЩІЙ ОСВІТІ ТА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ	44
Таміла Герасимчук ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ У ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ: РОЛЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	47
Євгенія Горюнова ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ НА ПРОЦЕСИ РЕІНТЕГРАЦІЇ КРИМУ: ОСВІТНІЙ ВИМІР	53
Олександра Гронь, Олена Ярмош КОМПЛАСЕНС-ОСВІТА ЯК ФАКТОР СТАЛОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	56
Богдан Зарицький НАРАТИВИ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ ТА ЇХНІЙ ПЕРЕКЛАД ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ. ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ КОНТЕКСТ	60
Ольга Зінченко ЗЕЛЕНА ОСВІТА В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА МОЖЛИВОСТІ	63

Людмила Казначесва, Олена Родінчук ЦІННІСНИЙ ВИМІР ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ КУЛЬТУРОЛОГІВ ТА МУЗЕЄЗНАВЦІВ	67
Євген Калінський, Лариса Сідельникова ГАРМОНІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ У ВИЩІЙ ОСВІТІ З МІЖНАРОДНОЮ СТАНДАРТНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ D2 ТА D7)	70
Марина Кеда ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ У ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ ІСТОРІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ: КЕЙС НУЧК	73
Наталія Коваленко ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ МОЛОДІ З ОПЕРТЯМ НА ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ	77
Вікторія Коверза РОЛЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ПРОЦЕСАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ	80
Tetiana Konovalenko UNIVERSITY AND COMMUNITY: INVINCIBILITY AND RESILIENCE IN THE WARTIME	84
Lesya Korolchuk THE EUROPEAN VECTOR OF HIGHER EDUCATION REFORMS IN UKRAINE: IMPLEMENTATION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT PRINCIPLES	88
Аліна Маслова, Ольга Гончарова МОДУЛЬ Ж. МОНЕ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ	92
Viktoriia Matsuka, Maryna Horbashevska DIGITAL EDUCATION IN A GLOBAL WORLD: SOCIAL RESPONSIBILITY, ECONOMIC CHALLENGES AND INTERNATIONAL EXPERIENCE	96
Yelyzaveta Mykhailova CRISIS MANAGEMENT FOR UNIVERSITY RESILIENCE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION	99
Наталія Муранова, Михайло Гадалін УНІВЕРСИТЕТСЬКА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СФЕРИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	102
Наталія Нечаєва-Юрійчук ВІЙНА ЯК КАТАЛІЗАТОР ЗМІН: ВІД СПОЖИВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ДО ЇЇ КРИТИЧНОГО ОСМИСЛЕННЯ	105
Ольга Орлова, Марина Байда КІБЕРОСВІТА ЯК ПРОТИДІЯ СУЧАСНИМ КІБЕРЗАГРОЗАМ	110
Інна Отамась ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ УКРАЇНИ	115

Olena Pavlenko	
THE ROLE OF UNIVERSITIES IN DRIVING GLOBAL SOCIETAL CHANGE	118
Ігор Пімонов, Олександр Ярижко	
ТРАНСФОРМАЦІЯ ВИЩОЇ ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	122
Вікторія Плахтєєва	
МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ОСВІТЯН ЯК ЦІННІСТЬ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	125
Ірина Попова, Тетяна Білоус, Тетяна Щудрова	
МІЖНАРОДНА ГРАНТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	130
Олег Пошедін	
ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ: ЦІННІСНИЙ АСПЕКТ	133
Юлія Примаєк	
ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТОК В УМОВАХ ВІЙНИ	136
Олег Пушкар	
УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМ УНІВЕРСИТЕТОМ, ІНТЕГРОВАНИМ В ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО	139
Владислав Пюрко, Самір Фролов	
ІНКЛЮЗИВНІСТЬ ТА ЗДОРОВ'Я: ЯК УНІВЕРСИТЕТИ СТВОРЮЮТЬ КОМФОРТНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ	143
Ольга Пюрко, Юрій Тисленко	
БАЛАНС НАВЧАННЯ ТА ЗДОРОВ'Я: ЯК УКРАЇНСЬКІ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИРОДНИЧОЇ ГАЛУЗІ АДАПТУЮТЬСЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ WELL-BEING	147
Ганна Редькіна, Василь Глущенко	
ЦІННОСТІ ТА ПРИНЦИПИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗОВАНОГО ВПЛИВУ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	151
Юлія Розумовська	
ЦІННІСНО-МОТИВАЦІЙНІ ОРІЄНТИРИ ВІЙСЬКОВО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ОФІЦЕРА	155
Лілія Рябовол	
ВТІЛЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МОДЕЛІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ЯК ЧИННИК УТВЕРДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	157
Олена Суздальєва	
КЕЙС МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЯК ПРИКЛАД ЗАЛУЧЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ДО ПРОЦЕСІВ ВІДНОВЛЕННЯ ТА ІНТЕГРАЦІЇ	162
Ольга Тамаркіна	
ІНТЕГРАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ У ВИЩУ ОСВІТУ УКРАЇНИ	165
Світлана Топалова, Жанна Торяник	
АНАЛІТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ УСПІШНОСТІ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	168

Людмила Казначєєва
*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри івент-індустрій,
культурології та музеєзнавства
Рівненський державний гуманітарний університет*

Олена Родінчук
*здобувачка вищої освіти
спеціальність «Культурологія»
другого (магістерського) рівня вищої освіти,
кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства
Рівненський державний гуманітарний університет*

ЦІННІСНИЙ ВИМІР ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ КУЛЬТУРОЛОГІВ ТА МУЗЕЄЗНАВЦІВ

Сучасний світ нині, як ніколи, переживає кризову турбулентність у багатьох сферах. До посилення глобальних викликів, які сьогодні стоять перед світовою економікою, посилення впливу глобального ринку праці та освітніх послуг, до ризиків та загроз, котрі є у вітчизняній економіці упродовж багатьох останніх років, до проблем розвитку технологій нового покоління, загострення демографічних та соціальних питань [2, с. 3] додалася найбільша та найкритичніша на сьогодні проблема існування державності внаслідок воєнної агресії росії на нашу країну та війни, яка триває вже одинадцятий рік.

Виклики сьогоднішнього часу стосуються й фундаментальних демократичних цінностей західного світу, закріплених в основних міжнародних документах. Вони як основа західної цивілізації є взаємопов'язаними та взаємозалежними елементами цілісної системи демократичного суспільства. Ці цінності – базові права та свободи людини, верховенство права, вільний ринок, чесна конкуренція, рівність, справедливість та ін. – встановлювалися та укорінювалися століттями, а нині як ніколи є хиткими та крихкими.

До структури фундаментальних демократичних цінностей можна віднести й соціокультурні цінності, серед яких варто назвати культурне розмаїття як право на співіснування різних культурних традицій та повага до них, необхідність та потреба у міжкультурному діалозі як інструменту порозуміння, попередження та недопущення конфліктів, збереження культурної спадщини як унікального цінного історичного спадку, толерантність як повага до свободи вибору та самовираження, інклюзивність як створення безпечного середовища та однаково комфортних умов для кожної людини, свобода вибору, свобода творчості, та ін. Необхідно формувати ці та інші цінності у професійній підготовці фахівців соціокультурної сфери.

Важливим є ціннісний вимір професійної підготовки сучасних культурологів та музеєзнавців, який можна розглядати через деякі ключові аспекти. Найперше

варто назвати фундаментальні елементи в межах професійної підготовки, а саме розвиток критичного мислення, аналітичних якостей, стратегічного бачення, креативних підходів, професійної етики, академічної доброчесності.

В рамках впровадження компетентнісного підходу у вищій школі обов'язковим є формування актуальних компетентностей, зорієнтованих на здатність сучасних працівників сфери культури та музейної справи працювати в умовах цифрової трансформації, з вмінням впроваджувати у культурний простір інноваційні культурні продукти з використанням VR/AR технологій, інтерактивних екранів, мобільних додатків, QR-кодів для отримання додаткової інформації, 3D-моделювання, відеомепінгу на будівлях, звукових та світлових ефектів, віртуальних реконструкцій, цифрових презентацій, голографічних проєкцій та ін. Ці компетентності є необхідними у збереженні та популяризації української культурної спадщини, інтеграції у європейський культурний простір, промоції України та її багатой культури у світі.

Особливо актуальною необхідність документування та збереження культурної спадщини інструментами цифровізації культурних практик є в умовах російсько-української війни, коли росіянами знищуються унікальні пам'ятки культурної спадщини України. Станом на кінець грудня 2024 року Міністерство культури та стратегічних комунікацій зафіксувало пошкодження 1255 об'єктів культурної спадщини національного та місцевого значення у 18-ти областях країни та у Києві [4]. Крім того, ці інструменти будуть необхідними й для деколонізації культурного простору. В таких умовах ціннісним професійним орієнтиром має слугувати громадянська та соціальна відповідальність, усвідомлення важливості збереження культурної пам'яті, національної ідентичності.

В контексті вивчення ціннісного виміру професійної підготовки культурологів та музеєзнавців ефективними є практико-орієнтоване навчання. Це, зокрема, ініціатива та реалізація соціокультурних проєктів на локальному, регіональному та міжнародному рівнях. В свою чергу соціокультурні проєкти мають багатовимірний вплив на розвиток та згуртування громад, формування локальної ідентичності та водночас інтеграції у ширший культурний простір. Вони трансформують культурне середовище, створюючи умови для взаємодії та партнерства, посилення соціальних зв'язків. Врешті, проєктна діяльність має освітній вплив, є цінною для розвитку інфраструктури та економічного зростання, психологічної підтримки в складних сучасних умовах. Так, Український культурний фонд – основний державний інвестор культурно-мистецьких проєктів основною своєю місією на найближчі кілька років називає сприяння відновленню сучасної вітчизняної екосистеми культури та креативності, яка «підсилює творців сенсів, уможливорює кроссекторальні партнерства на основі спільних цінностей» [3].

Варто вивчати та масштабувати успішні кейси участі й у міжнародних проєктах – наукових, освітніх, соціокультурних як здобувачів вищої освіти, так і

науково-педагогічних працівників. Адже міжнародні проєкти – це, серед іншого, ще й цінний інструмент та ресурс для розробки, апробації та впровадження інноваційних форм в університетах з метою розбудови їхньої інституційної спроможності [1, с. 64]. Зважаючи на чітко артикульоване прагнення України до європейського простору, важливою є також міжнародна академічна мобільність та розвиток інших міжнародних партнерств та кооперацій.

У професійній підготовці культурологів та музеєзнавців важливим є їхня готовність до постійного професійного розвитку, що передбачає цілий комплекс складових. Важливою є особиста мотивація, що включає в себе відкритість до нового, бажання вдосконалюватися, усвідомлення необхідності безперервного навчання та самоосвіти, прагнення до постійного професійного та особистісного розвитку. Не менш затребуваними нині є так звані навички 4 К, серед яких поруч із вже названими креативністю та критичним мисленням є комунікація та командна робота. Ознаками комунікативної готовності можна назвати здатність до професійної комунікації зі стейкхолдерами культурної сфери, відкритість до діалогу, навички нетворкінгу, публічних виступів та презентації своєї роботи. А командна робота включає в себе вміння злагоджено та продуктивно працювати в команді задля досягнення поставленої мети, розуміння природи міжособистісних конфліктів та інструментів їх попередження та розв'язання.

Отже, сучасні виклики ставлять серйозні вимоги до професійної підготовки культурологів та музеєзнавців. Важливими є фундаментальні демократичні цінності західного світу. Особливо загостреною є необхідність розуміння ролі культури та збереження культурної спадщини в умовах російсько-української війни. Зокрема, важливими є інноваційні підходи та цифровізація культурних практик, практичні аспекти соціокультурного проєктування, необхідність міжнародної співпраці та міжкультурної комунікації, постійне професійне та особистісне зростання та ін. Вказані аспекти формують комплексне бачення ціннісного виміру професійної підготовки культурологів та музеєзнавців в умовах сучасних непростих реалій.

Список використаних джерел:

1. Вдосконалення викладання у вищій освіті: теорія та практика: монографія / [Калашнікова С., Базелюк Н., Базелюк О. та ін.]; за наук. ред. С.Калашнікової. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2023.
2. Стратегія розвитку вищої освіти на 2021-2031 роки. Київ, 2020. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
3. Український культурний фонд. URL: <https://ucf.in.ua/p/about>
4. 1255 пам'яток культурної спадщини постраждали в Україні через російську агресію станом на кінець грудня 2024 року. URL:

Євген КАЛІНСЬКИЙ

*кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри товарознавства,
стандартизації та сертифікації*

Херсонський національний технічний університет

Лариса СІДЕЛЬНИКОВА

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансів, обліку та оподаткування
Херсонський національний технічний університет*

ГАРМОНІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ У ВИЩІЙ ОСВІТІ З МІЖНАРОДНОЮ СТАНДАРТНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ D2 ТА D7)

Імплементація європейських підходів до організації вищої освіти в Україні набуває особливої актуальності в контексті євроінтеграційних процесів та реформування системи вищої освіти. Ключовим аспектом цих змін є гармонізація освітніх програм з Міжнародною стандартною класифікацією освіти (далі - ISCED) та впровадження міждисциплінарного підходу до формування освітніх програм [1].

Особливої уваги заслуговує трансформація підходів до підготовки фахівців у галузі «Бізнес, адміністрування та право» (код 04 за ISCED-F 2013), яка передбачає тісну взаємодію між різними напрямками бізнес-освіти. Зокрема, в контексті останніх змін у переліку спеціальностей актуалізується питання взаємодії між сферами фінансів (0412) та торгівлі (0416), що відображено у спеціальностях D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» та D7 «Торгівля» [1, 2].

Аналіз європейського досвіду демонструє тенденцію до інтеграції різних аспектів бізнес-освіти в рамках комплексних освітніх програм. Наприклад, Frankfurt School of Finance & Management пропонує програму "Bachelor in Finance & Management", яка органічно поєднує фінансовий менеджмент із практичними аспектами ведення бізнесу [5]. Vienna University of Economics and Business реалізує "Master's Program in International Management/CEMS", що інтегрує міжнародний бізнес із поглибленою фінансовою підготовкою [6].

Водночас, Copenhagen Business School демонструє успішний приклад інтеграції торговельної та фінансової складових у програмі "MSc in Economics and Business Administration - Sales Management", що забезпечує формування

ACTA NON VERBA: ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 13-14 березня 2025 р.). – Українська Асоціація Викладачів і Дослідників Європейської Інтеграції, Київ. 2025. – 191 с.

У збірнику вміщені тези учасників міжнародної науково-практичної конференції, метою якої було: об'єднати науковців, викладачів, експертів та представників громадського сектору для обговорення шляхів інтеграції європейських цінностей в освітній процес українських університетів; окреслити перспективи і виклики, які стоять перед вищою освітою в Україні, а також обмінятися кращими практиками для підготовки молоді до активної участі в житті європейської спільноти. Конференція спрямована на створення комунікативної платформи для обміну думками, аналізу й висвітлення поточного стану та подальших перспектив розвитку європейського виміру вищої освіти.

УДК 327-044.247(477+4):[378:17.022.1]